

Oglaši, pripozlani itd.
Ustaku i računaju se na temelju
članika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglaši itd.
Račun se naputlicom ili polož
ćem post. štandionice u Beču
na administraciju liste u Puli.

Kod naručbe, valja točno os-
nalliti ime, prezime i najbolju
počtu predbrojnika.

Tko list na vreme ne primi,
nista to javi odpravnici u
otvorenem pismu, za koji se
ne plaća poština, ako se iz-
vana napiše „Reklamacija“.

Gekovod računa br. 877849.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga svo polkvor“. Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II. kat.).

SLOGA.

U Beču izlazi od njeko doba „Oesterreichische Zukunft“, „list za nacionalnu autonomiju, kulturu i etičku reformu“.

List misli da bi trebalo s krajema pro-
mjjeniti odnosa u monarchiji. I bez obzira na kulturu i etičku reformu, poteli bi se promjenjivati ti odnosi, čim bi se u ovoj poli monarhije provede nacionalnu autono-
miju. Kad bi se to provelo, onda bi se postavio temelj promjeni nesnosnoga stanja u Ugarskoj, gdje se na monarhiji osvećuje njezina nezahvalnost napravom Hrvatom i njezinu ignorovanju Rumunju, Slovaka i Njemaca; onda bi ti narodi gledali većim pouzdanjem na ovu polu, ili, kako on to veli, na „Austriju“. Daljnog konsek-
vencijom bi dakako imala postati iz ciele monarhije sve jedna „Austrija“; a u njoj bi Njemci — to list uvjek nit jasno nekaže, ali kad god mu ipak izbjegne — igrali prvu ulogu a njemački jezik uživo stanovite velike povlastice, jer treba jedan jezik kao službeni, kao uredovni; kao raz-
pravni, jer je njemački kulturni, i sljedi jer.

I koliko se „Austrije“ kazali da hoće da budu jednakopravni napravni svim narodom, i koliko sam mogu biti simpatični dok govor s nesnosnosti odnosa u drugoj poli monarhije, i koliko se u tom i slagali s njimi, to moramo biti s njima jako oprezni.

To nam kaže takodjer člančić, što ga je list donio neki dan prigodom 1900 godi-
šnjice Teutoburške bitke, spomenada na nju, pod naslovom „Sloga“. U toj bitci godine 9. te posle narodjenja Isusova potukli su germanski Heruski pod vodstvom Arminija rimsku vojsku, i tako učinili kraj rimskoj provinciji između Labe i Rena. To je, već rečeni list, znamenito ne samo za Njemacku, nego i za „Austriju“. Bez toga bio bi povjestni razvoj „Austrije“ nemoguć...

Nego još je nješto što imamo pred očima, spominjući se one bitke — veli list.

Rimski car August, za kojega se je ona bitka bila, poslao je u Germaniju svoga rođaka Germanika sa mnogo vojske. Na-
slijednik Augustov car Tiberij opozvao je Germanika poručiv mu: Heruski može se prepustiti njihovoj neslozi.

I u istinu među Heruski zavladala je neslozi, mnogi njih su se predali Rimljani-
nom u službu, Arminijeva žena i sin po-
gnuli su pod rimskim rukama, Arminiju samoga, pobijeditelja, sami su Njemci ubili.

Na njemačkoj neslozi gradio je Rimjanin — klice „Osterreichische Zukunft“. Nijedan povjestni dan kao onaj rečenoj bitke ne-
može Njemcem istodobno kazati, što njihova sloga može i koliko njihova neslozi razara.

I sada je u srednjoj Evropi mnogo u igri, i sada kad su njemački pre-
djeli u Austriji ugroženi (tako?) nužno je pozivati na slogu, i odvrnati od nesloge.

Tako piše „Austrijanci“, Njemci Austrije, i to oni koji se prikazuju prijatelji Hrvata

i drugih Slavena, Njemci kojih národnosti
ju i vladajuća kuća, Njemci koji imaju
svu vlast i van i u utarnjosti u svojih
rukama, Njemci za kojima stoji, jako Nj-
emačko carstvo!

A mi Hrvati, mi Slaveni monarhije, koji
svoga netom rečenoga nejmamo, mi kao
da nepotrebusujemo sloge, mi kao da se
nebojimo nesloge!

Kod nas nesamo da ima Hrvata koji
neće da znaju za Srbe, i Srba koji neće
da znaju za Hrvate; nego i medju Hrvati
samimi, i medju Srbi samimi, kao i medju
Slovenec samimi, i medju Česi samimi, ima-
no baš dana, kada bi više na ikad trebali
slove, i kad neslozi nebi nigdje smjelo biti
ni traža, toliko stranaka i strandica, koje
se gledaju, grde, psuju medju sobom, da
nasi nepristupljeli netrebaju da s nama oz-
biljno nit računaju. Oni si mogu klicati: Hrvate, Slavene, možo se prepu-
stiti njihovoj neslozi! Pače oni su
prepušteni svojoj neslozi. Mnogi njih dali
su se u službu Madjaram, drugi „Austri-
jancem“ — Njemcem. Mnogi su pod ru-
kama Madjara, mnogi pod rukama „Austri-
janaca“ — Njemaca poginuli. Mnoge, i
vodje, sami su na razne načine ubili.

Njemci su se bili opametili. I danas,
prem složniji od nas, i prem imaju toliko
toga čega mi nejmamo, zovu se na slove,
na to veću posverušnju slove.

Kad će kod nas nestati neslozi, koju
podržavaju i kojoj nas prepuštaju naši
dušmani?

Kad će kod nas zavladati slove, te će
s nimi složnimi medju sobom a nevode-
nim od naših dušmana, ovi ozbiljno po-
četi računati s nimi?

Cestogradnja predviđljena za Istru u proračunu za 1910.

Evo cestogradnja, što jih je c. k. vrla
predviđaju za razne predjele Istre u pro-
računu za godinu 1910., i to u proračunu
ministarstva za javne radnje:

Popravak Riečke državne ceste između
Baravice i Obrova. Cekokupni trošak pro-
računan je na 280.000 kruna. U proračunu
za 1907. i 1909. bila su predviđena
dva obroka u skupnom iznosu od 80.000
kruna. Za godinu 1910. predviđeno je
20.000 kruna.

Državni prinos k gradnji ceste iz Zabića
u državnu šumu Dletvo od 1400 kruna,
na cekokupni trošak od 8200 kruna. Cesta
je nužna za izvlažanje leha.

Izgradnje takosvane usporede ili para-
lelnog cesta u ţječilišnom predelu Opatijskom.
Cekokupni troškovi za tu cestu iznosuju
781.000 kruna. Za izgradnju te ceste do-
prijava, občina Volosko-Opatija 100.000
kruna, ţječilišna uprava Opatijska 100.000
kruna, občina Veprinac 20.000 kruna. U
godinama 1907., 1908. i 1909. bilo je pred-
viđeno sa strane države u trih obrocil
280.000 kruna. Za godinu 1910. predvi-
đeno je 200.000 kruna.

Državni prinos za proširenje Plominsko-
državne ceste izmed Lovrana i Opatije, od

584 do 630 km. Na toj pruzi bila je ob-
stojavša cesta proširena za 7 metara pri-
godom gradnje električne željeznice Ma-
tulje—Opatija—Lovran. K troškovom za
provedenje (radnje), koje ima dotično
poduzeće (Münz) dokazati, obvezala se je
država doprinesti 50 po sto, u iznosu od
najviše 65.000 kruna. U godinu 1909. bio
je predviđen prvi obrok od 18.000 kruna,
i sad je isto tolik drugi obrok za godinu
1910.

Državni prinos za dovršenje lučke ceste
u Bresču od 1.000 kruna. Sva radnja sto-
jati će 8.240 kruna.

Državni prinos za izgradnju odnosno
popravak cesta na otoku Krku. Obzivom
na narodno-gospodarsku znamenitost koju
ima izgradnja odnosno popravak cestne
mreže na tom otoku doprinesti će država
60.000 kruna k dotičnim troškovom, koji
iznose približno 100.000 kruna. Za godi-
nju 1910. predviđa se prvi obrok od
10.000 kruna.

Državni prinos za izgradnju cesta La-
bin—Ravno. Troškovi za tu cestu proraču-
nani su na 67.500 kruna. Država osje-
ćala je prinos od 20.000 kruna. Prvi
obrok od 7000 kruna bio je uvršten u pro-
račun 1909., drugi isto tolik uvršten je u
proračun 1910.

Državni prinos za izgradnju ceste izmed
Labina i Barbana. Prvotno bili su tro-
škovi proračunani na 305.844 krune, te
se je država bila obvezala na prinos od
140.000 kruna. Pošto su troškovi poviseni
na 404.000 kruna, to je država povisila
svoj prinos na 180.000 kruna. U godinama
1900.—1906. bilo je predviđeno u sedam
obrocil 140.000 kruna. Za godinu 1910.
predviđen je osmi obrok od 20.000 kruna.

Državni prinos za izgradnju cesta So-
šic—Lini. Odnosni troškovi proračunani
su na 49.000 kruna. Država se je obve-
zala na prinos od 14.000 kruna. U pro-
računu za 1909. bio je predviđen prvi
obrok od 7000, u proračunu za 1910.
predviđen je drugi obrok takodjer od
20.000 kruna.

Državni prinos za izgradnju cesta iz
Sv. Ivana od Šterna preko Montrilja do
Karabe na Puljskoj državnoj cesti. Tro-
škovi su proračunani na 75.000 kruna.
Država je osjećala doprinos od 20.000
kruna. U pet obrocil od 1905.—1909.
bila je već predviđena sva ta svota do-
prinosa, ali se doprinos od 10.000 kruna
za 1905. nije potrosio. Sad se predviđa
da se doprinos od 10.000 kruna.

Državni prinos za izgradnju ceste Citta-
nova—Tari. Izgradnja te ceste planirana
je nužnom, pošto da se njen skratiti put
između Cittanova i Tari i susjednih mjeseta
za kakvih 80 kilometara. Troškovi su pro-
računani na 70.000 kruna. Država osje-
ćava doprinos od 42.000 kruna, i pred-
viđa za godinu 1910. prvi obrok od
21.000 kruna.

Državni prinos za izgradnju spojne ceste
od Karabla između cesta Buje—Umag i
Buje—Piran sa odiljanjem preko Gumbadi
i Lubljano do občinske mjerje Kastela. Tro-
škovi te ceste su proračunani na 45.000

krune. Država će doprinjeti 10.000. Prvi
obrok od 5000 kruna bio je predviđen
godine 1909. sad je drugi jednak prvom.

Državni prinos za izgradnju cesta iz
Trška u Sv. Anton. Cekokupni trošak
ceste je proračunani na 28.000 kruna. Dr-
žava se je obvezala na 8000 kruna, od
kojih 4000 bile su predviđene za godinu
1909., a 4000 su za godinu 1910.

Eto to su ceste koje se grade ili se
imaju graditi ili početi graditi godine 1910.
doprinos države u našoj pokrajini Istri.

U tom izkušnu nužnih cestogradnju će
mnogi uzolud tražiti ceste kojih izgradnja
je takodjer jako nužno. Na otoku Cresu
se je doista izgradila glavna cesta sa sjevera
do Beloga do Osora, ali koliko jo
nužniji pokrajni cesta, bez kojih je na-
rod, onako težak život još jače otečavan.
Koliko je nužnih cestogradnju u Pod-
gradskom sudbenom kotaru, pa u Kopars-
kom, Buzetskom, Pazinskom, Labinskem.
Usajmo da će i te na red doći u najkraće
doba. Među tim će se valjda graditi ili
bar popravljati cesta takodjer u Istri sa
novcem što je predviđen za učlanjenje bude-
uslije elementarnih nezgoda. Taj novac
iznosi za ciklu polovicu monarhije 8 milijuna kruna. Nješto bi moralio pripasti i
Istri, koja je u mnogih krajevih u trajnoj
biedi, a u kojoj bijaše i ove godine u
mnogih predjelih mnogo svakojakih ne-
zgoda.

Nasi će zastupnici za stalno i na dalje
kucati i sve moguće poduzeti a da se ceste
svuda onuda po Istri gradi gdje je to
nužno.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

† Josip Šordič. Prošlog četvrtka pre-
minuo je ovdje visi majstor Arsenalu u
miru g. Josip Šordič. Blagi pokojnik, rodom iz
Kastavštine, slvio je uvek kao dobar
i pravi rodoljub, sudjelujući i kao član svih
naših društava i sam osobno u našoj na-
rodnoj borbi, te je u narodnom duhu od-
gojio svoje djece kerkom za vatreno Hrvati-
će. Sprovd pokojnika bio je u subotu
20. t. m. uz veliko saučešće naroda.

Rodoljubnoj obitelji našo iskreno sau-
češće, a milom pokojniku: Vječni mir i
pokoj!

Hrvatsko kazalište u Puli. U nedjelju
28. t. m. predstavljat će se „Kućna ka-
pică Dra. Fausta“ ili Razbojnička krema u
sumi, lakrdija u 8 čina a 7 slika s pjo-
vanjem. Ovu krasnu lakrdiju predstavljaju
svagđaju sa lipom uspјehom, ta se občin-
stvu uvek dopadno radi zdrave šale i pjo-
vanja. Tko želi da nedjelju u večer spro-
vede u ugodnoj zabavi, neka pohri na ovu
predstavu u Narodni Dom.

Velika skupština u Narodnom Domu.
U nedjelju dne 28. t. m. u 10%, s prije-
podne biti će u velikoj dvorani Narodnog
Domu velika pučka skupština, na kojoj će
se raspravljati o skupoći živeža i pomanj-
ku stanova u Puli. Upozorujemo na

izkušnu svakog četvrtka
o podne.

Netiskani dopisi se ne vrade
u e-potpisanici ne tiškoj, a
nefrankirani ne primaju.
Predplata za poštarnicu stoji
10 K. u obič.) na godinu.
5 K za seljake) 5 K na godinu.
III K 5—, odn. K 250 na
pol godinu.

Izvan carevine vila poštarnica
Plaća i utuđuje se a Puli.
Pojedini broj stoji 10 h, zao-
stali zo h, koli u Puli, tol
izvan iste.
Uredništvo i uprava nalazi se
u „Tiskari Laginja i dr.“ (Via Giulia
br. 1), kamo neka se našto vaju
ava pisma i predplat

narod u Puli, osobito radnički, na ovu žim, da bi za školska učila moralno skrbiti važnu skupštini, da dodje čuti governike, i kotursko školsko vijede. Neznam, da li koji će obširno govoriti o tim životnim pitanjima za sve nas a napose za radničtv.

Zahvalju Nj. Vojčanstvu Dalmatin- skom skupu u Puli. Prigodom imendana Nj. V. cara i kralja dne 4. oktobra t. g. izrazio je Dalmatinski Skup u Puli svoje homogelne destitke, na što je Nj. c. i k. Apostolsko Vojčanstvo udostojilo eo nare- diti, da se Dalmatinskom skupu u Puli prihvati Najvišiju zahvalu.

Za Družbu.

U nedjelju dne 21. t. m. sakupljeno je u veselom društvu u Medulinu u korist ondješo podružnice K 444, koje je utje- rao stolovarnatelj Josip Ravnić globama od nepoštujućeg društva.

Zanimiv je u današnjem broju našeg lista i skaz sreće od Samuela Heckscher senr. u Hamburgu. Ova kuća je radi brze i točne isplate dobivenih iznosa ondje i u okolini zadobila takav glas, da i na ovom mestu upozorujemo svakoga na današnji oglas.

Narodna Tiskara LAGINJA i drug.

PULA, ulica Giulia br. 1
Imadu slijedeće knjige na skladistu:

Prof. J. V. Perić: *Theokrftovo "Idylle"*
K 2—

A. Dobronić: *"Načo glazbene prilike i neprilike"* K 2—

Marija Koludrović: *"Praktična slovnicu ruskog jezika za Hrvate ili Srbe"*
K 3—

Milan Marijanović: *"Svakdašnjost" igre kaz
K — 50*

Zlatka Vučenović: *"Gospodarsko oruđje
i strojevi"* sa 34 slike K — 40.

Lošinjski kotar:

Strast erezskih talijanaša. U tršćanskih novinah čitamo dopis iz Cresa, kojim se javlja, da je občinsko zastupstvo u Cresu obdržavalo dne 18. o. m. svoju sjednicu, te da je ono mudro zastupstvo medju ostalim zaključilo, da se neima podišeti mjesto učitelja u Martinscima jednomu natjecatelju jer da je strastven ogitator (čitaj: sviestan Hrvat). Za to mjesto razpisani će se opet natjecaj po savjetu mjestnog školskog vijeća te će valjda slavni otci grada Cresa čekati dok se prijavi za hrvatsku školu u Martinscima kakav narodni odpadnik a la Marchi i drugovi!

U istoj je sjednici, "l'onorevole" Duimovich tužio nadzornika ribarstva Sulčića, da neobavlja pravilno svoju službu i da se ga prijava pomorskoj vlasti u Trstu. Ali da je Sulčić — šarenjak ili odpadnik — e, i kako bi bila pravilna njegova služba? Taj predlog poduprili su i "onorevoli" Bolmarčić i Crulich, dodavši, da treba prosvjedovati proti postupanju Sulčićevom, koji dà je neutralnij hrvatski agitator i glava stranke protivnog grada.

Di grazia, gospodo talijanskó: Dujmović, Bolmarčić i Krulić, zar se mora tako podkopavati obstanak siromašnog i odvjesnog čovjeka jedino za to, što nepuše u rog onih, koji traže spas pod repom lava sv. Marka? A sijor načelnik Jure, koji je nekoč bio tako nepristran — sta će na to?

Krkki kotar:

Iz Baške. Iza pisanja u "Načoj Stogi", stvari su okrenute na bolje. Iza kise eto sunca. Dobili smo nove ravnajuće učitelje i to one, koje smo i željeli. Znadem, da će im sada u početku biti teško, ali neka ne sustanu na započetom radu. Čujem, da se dosta i novih učila nabavilo i to sve da je platila občina. Lijepo je to, da ih občina potpomaže, dakako koliko može. Občinske financije, koliko mi je poznato, nisu najsjajnije, pa ipak izvaraneđe eto potpore za školske potreboće. Ali ipak dr-

žim, da bi za školska učila moralno skrbiti i kotursko školsko vijede. Neznam, da li se ju što pitalo; ako pak nije, zašto ne?

Evo već i nova škole i Gradska već slike do prvog kata. Čekaj dok se dogradi, pak da ju vidis u cijelosti svojoj veličini i lijeposti. Palata, gradsku palatu bili će to. Najveća, a i najprostranija zgrada će biti to u Baški, a možda i na otoku. U njoj će biti sjajna muška i ženska pučka škola, nautičko-trgovački tečaj, koji se ovdje bude sada mora otvoriti, stanovati za četiri godine, a tada pučkih škola i ovoga trgovacko po-

morskog tečaja, občinski ured i jedna velika občinska dvorana na raspolažanje občinskog zastupstvu. Eto takova zgradu narod će si podignuti dobrovoljnimi pri- nosi. Narod se naime razdjelio u 10. razreda. Svaka glava obitelji metnuta je u razred prama imetku, koga posjeduje, a uplatit mora u tri godine u trijed jednakim dijelovima. Prvi razred je 200 kruna, a 10. razred je 20 kruna. Između jednog i drugog razreda razlika je po 20 kruna. Prva rata je već skoro sva uplaćena. Na toj način občina će dobiti kojih 50.000 kruna.

Lijepa svata za občinu, koja finansijsno slabio stoji. Pripomoci je nešto dala i Vlada, ali to je veoma mulo. Čujem, da će se ju opet nešto zamoliti. Pak neka iko kuca, njemu se i olvara.

Občina je samu osnovala i svoje zdravstveno okružje. Raspisala je u svoje vrijeme natjecaj za svoga liječnika i našla ga je u osobi g. Dr. Justina Karlovića. Vrstina je to slika bila, po narodnosti Poljak. Bio je umirovljen kolatari i vojnički liječnik, odlikovan raznim redovima od naših i od drugih država. Što je najglavnije bio jo pisac svoje struke. Malo smo ga uživali, jer se je preselio u vječnost. Pokoj mu vječni, a od Bogu plata za ono dobra, što je ovdje u ono kratko vrijeme učinio ovom narodu. Sad je ponovno otvoren natjecaj.

Ove godine u Baški otvoreno je lijepo moderno gradjeno, a i uređeno kupalište

sa 36 kabina i to polovica odijeljena za žene, a polovica za muškarce. Prva je ovo

godina prošla, a bilo je kod nas, kao za početak, nešto preko 30 stalnih gostiju i to

samih Čeha. Domaće ne računam. Do godine, ako Bog dà, svrnut će se ovi isti

opet k nama, a rade već sad u kod drugih

svojih zemljaka, da se do godine ovamo

svrate, te ako se začetim putem nastavi

evo ti čistog slavenkog kupališta na obala

lava ovog divnog našeg mora. Česi to žele

a zato se i veoma zauzimaju. Kupuju oni

i naše „Zablaće“. To vam je proštrana li-

yada položena tik do mora, a zaprema

58.000 četvornih metara. Molbu za kupnju

ma i občina u svojim već rokama i već je

stupila snijima u pregovore. Položaj je pri-

kladan za kupalište. Pjescovita vana je to

obala preko kilometar duga polagnano se

spušta u more, a u zaledju „Zablaće“. Od

obalo more može se čovjek spustiti i do

80 metara, a uvijek gazi po morskom dnu.

Občini bi to višestruka bila korist. Unov-

čela bi to zemljiste, koje ne nosi ni slika

koristi, nego občina mora još i porez pli-

čanti. Česi bi to zemljiste upotrijebili za

zgrade, igralista ili slična. Nije dosta

sto bi ovdje živilj, nego da občina vulku

interesse na glavnicu, međeđa bi općinske

namete na zgrade, zemljiste i drugo što bi

već bilo, a sama bi se oslobođila od pla-

ćanja poreza na isto zemljiste. Ako stvar

uspje, onda će i Baški svanuti ljeplji

dani budućnosti.

Spomenuo sam već trgovacko-pomorski tečaj. Evo baš sadu raspisan je bio na- tjecaj za kapetana, koji bi predavao na toj školi. Za sada jednogodišnji imao bi se proširiti u dvogodišnji, ako stvar uspije. Vlada dala je potporu, a dala je i pokra- jina i u trgovacko obrtničku komoru. Jedan put, hvala Bogu, da su se ovdje dvije maknule stimi potperam; jedan put da znaju da i mi živimo, mi Hrvati. Ipak dužnost je zahvalit njim se u ime naroda,

čak eurom, ido naš omiljeni župnik, zastupnik naroda i prisjednik na zemaljskom odboru, u stalno stanje mira. Teško nam je evo već drugu godinu bez njega, a sada će nas za uvijek pustiti. Mnogo je ovdje dobra učinio, mnogo dobrih stvjeta dao. Ipak neka oltide, daleki su puti go- spodnji, ali duh njegov boraviti će snama. Neko nas zaboravit; pomoći i zagovoriti ne- gov neće u nijednoj stvar nam izmjenjat. Dobri Bog neka ga uzdrži čita i duhom duga dugo na dobro ovog a i cijelog na- šeg naroda.

Kod popunjavanja župničkog mjeseta bilo bi dobro, da se uzme u obzir i glos naroda, jer nije narod za župnika, nego župnik za narod. Kao što se tužimo na svjetovne oblasti, kad nam koga protiv volje nametnu, tako bi morale i dubovne stim na čistu biti. Tada će narod i župnik u ljubavi živjeti, a gdje je ljubav do avoga ne može tako lakho izginuti, tako to je temeljito usljeđenje, da će talijanski zapustiti svoje krivo stanoviste, da će svim sreću i svom dušom svojom zaglediti svoju mašku Slavu, te da će postati pravim sinovima iste bilo u erki bilo izvan ove. Ovokliko činaci, razveseliti će se duse njihovih po- kojnika, a potome bili će im vrlo zahvalni. Zastavom ljubavi i mira proći ćemo našim drevnim gradom, pjevajući naše stare pjesme „Sedela lužna gelica“, „Zaspal Pavče“, „Majka Maru“ i druge, te ćemo na glavnom trgu u znak obrane pred tudjincem gromko za- klknuti: „Pazlin grad jo naš!“

Iz Pazlina, mjeseca novembra 1900. Uslijed premještenja sudskog pristava Dra. Mata Oršića iz Pazlina u Kek dolazi na njegovo mjesto njezi Dr. Nazarij De Mori, negdje iz Kopra, koji ne znade hrvatski jezik, te koji će teško, jer stara kuća i kao djuk i kao namještaj kod suda i jer Koprčan, ikada naučiti hrvatski toliko, koliko treba jednomu sucu, da korektno piše i govori.

Sudac mora da točno i savjesno vrši svoju službu, n' to može on tek onda, kad dobro znade zakone i odnosno nardebe te kad je dobra upućen na smjenu u literarni jezik već i u same dijalekte ovog jezika.

Prepostaviv ovokliko, čudimo se no malo, da viša sudска vlast imenuje sućima takve ljudje za sudski kotar Pazin, koji broji — polag zadnjeg popisa pučanstva — 26.158 Hrvata, a tek 1742 Talijana reče Talijanša, te koji broj sada sjeđurno još više ljudi našeg jezika. Ovaj postupak ne odgovara nikako onom „svetom poslanstvu“, stono ga sudac i uopće činovnik imade.

Nasi odvjetnici, naši zastupnici, naše općine neka poduzmu energetne korake proti takvom postupku višje sudске vlasti, osobito suda, kad ima uzsljediti imeno- vanje „velikog suca“ zbog odlaska do- sandanjeg u Trst. Govori se o imenovanju na radu raznih osoba, nu u ovom kotaru, koji je uz koju talijansku sitinu hrvatski, mora da bude i sudski osobljivo od velikog suca dole hrvatsko, jer samo od takvog osoblja može se sa sjeđurnošću očekivati dobro poznavanje i literarnog jezika i njegovih dijalekata a uslijed toga točno i savjesno vršenje službe. A kako je danas sa ovim sudom? Čast i poštovanje svima, ali treba toga puno puno ispraviti. To zndru svil oni, koji moraju na sud, osobito pokoje odvjetnici, kojima stavljam očjelo ovo sudsko pitanje sa svom njegovom težinom na srce. Došlo je vrijeme za razne reforme, nek se reformira i sud, koji leži upravo u sredu hrvatskog kotara. Dosta je toga paščavanja i sa strane viših i nižih i sa strane tobožnijih ravnatelja i nepravatelja. Justitia, justitia nek vladat

Razne primorske vesti.

Jeli moguće? (Ukinuće porabe „Sla- veta“ u tršćansko-koparskoj biskupiji.) Iz posve pouzdana izvora dozajemo, da je tršćansko-koparski biskup preuzev. g. Dr. Nagel izdao u najnovijem broju svoga glasa „Curla Episcopalis“ naredbu, kojom

**Skladište potrebština za vezenje
NA VELIKO NA MĀLO**

EDUARD VELICOGNA

TRST, Piazza della Borsa br. 9, parterro 11. kat., Telefon br. 248.

Podpuni izbor svake vrsti svile, vune, plates, pamuka, kaošto i suka od svile i pamuka, platna, krpja i pletnica za vezenje itd. itd.

Radnje načrtane, kao uzoreći i zgotovljeni.

Obrazci najnoviji. - Uzorke šalje na zahtjev.

Platno zaostalo iz jedne vojnitske narudžbe.

Plahne bez šva

iz najbolje ubiteljene tkanine, 150 cm šroke, 225 cm dugo, komad K 2:60 Razšiřite najmanje 1/2 tuceta pouzećem.

40-50 met. ostašaka u dužini od 3-15 met., bez grloške i jednobojne, kanafas, oxford, zefir, platno, flanelo itd. 1 omot K 15 razšiřite tkanica ANT. MARSHIK, Kiselka v Orlovih Horah (Česka).

Gradjevni limar za ukusne radnje

Josip Slamich
PULA, Piazza Carli 3

uvao je u svojoj radionici posobni odio kostronja (kalajisanja) na utapanje, prsuda od svake kovine.

Prodavač mleka, vlasnici hotela, gostionice, kavane itd., koji su do sada radi javnog zdravstva morali drugdje obavljati te rade, naći će sada u ovoj radionici sve polakšice.

Gospodari! Želite li da Vaše blago ostane zdravo, da Vam se svinje (prasci) debelo te do ili sačuvate od svih kućnih bolesti, da Vam krate davaju viši i bolje mleko, da Vam se blago jača, redovito hranu probavljaju, te da ga sačuvate od kašila, plućnog, katara, nadušivanja, sapeklina, glisti itd. To upotrebljavajte samo

PRAH ZA BLAGO

pripravljen u Ljekarni k svetom Ćirilu i Metodu u Pazinu pa čete se osvjeđaći o koristnom djelovanju istoga.

Cijena jedne kutije 1 kruna.

Naputak o uporabi jest naznačen na svakoj kutiji.

Gospodari! Preporuča Vam se svima za domaćo blago

MAZILO ZA BLAGO ILI FLUID

koje je najbolji lek za konje i volove za pojačanje i okrijepljenje nogu, postoji teškog i napornog radu, te bolesti u kriših i pleti, kod srčanih štora, kod upale Kopita itd. Izvrstan djelejko kod (prasaca) svinja, kad nemogu na nogama stati, i kad se opaža slabost na blagu.

Cijena jedne boce 1 kruna 40 filtera.

Dobiva se samo u Ljekarni k svetom Ćirilu i Metodu u Pazinu (1 litra).

Narudbe se obavljaju poštanskim pouzećem ili da se novac unapred posalje.

Ista lekarna preporuča svoje bogato skladište svih drugih lekova.

Najbolji češki Izvor!

Jeftino perje za postelje!

1 kg svile, dobro očišćeno 2 K; belo 240 K; prva vrst polusjelo 2:80 K; belo 4 K; belo, pahuljasto 6:10 K; 1 kg **najfinije**, kao sneg bledo, očišćeno 6:40 K, 8 K; 1 kg pahuljice, svilo 8 K, 7 K; belo fino 10 K; **najfinije** prene pahuljice 12 K.

Kod narudbe od 5 K franko.

Iz gustog orvenog, plavog, belog ili žutog tankulika, 1 pokrivalac, 180 cm dug, 55 cm širok, napunjeno s novim, sitim, velo trajnim pahuljicom perjem 10 K; polu-pahuljice 20 K; pahuljice 24 K; polodini pokriveni po 10, 12, 14 i 16 K; Inselit po 8, 8:60 i 4 K. - Razraditi se pouzećem početom od 12 K franko. Riba se zamjenjuje ili uzimaju natrap franko; ako se ne dopada vraća se novac. Izverpli! cijeli radnici 1 franko.

S. BENISCHL, Dešenice, 762, Šumava.

**Veliko iznenadjenje.
75.000 pari cipela.**

4 pari cipela samo, za K 8.

Radi obustavio plaćanje viša velikih tvor nica povjereno mi je, da raspodam veliku zalihu cipela duboko ispod tvorničke cijene. Ja prodajem 2 pari cipela nu povrž za gospodu i 2 pari za gospodiju iz tamne ili crne kože, sa krpicom, kako zaštićeni pred plitom, vrlo ljepe najnovijev kralj. Velicina po broju. Sva 4 pari imaju K 8.

Razšiřite pouzećem

Srednja izvozna knjiga cipola

J. GELB, Nowy Sandec br. 110.

Dozvoljena promjena ili novac natrag.

Seoska blagajna za štednju i zajmove u Žrnovnici kod Splita

Želi nabaviti dobre vrste žitje i to pšenice i ječma, s toga molimo pošt. g. trgovce, da nam izvođe poslati uzorke i najnije cene.

Seoska blagajna u Žrnovnici kod Splita.

Za jesen i zimu

— preporuča tvrdka —

BOHINEC & Co.

ulica dolje Torri 2, TRST, ulica S. Lazzaro 17

(za crkve sv. Antona novoga)

svoje bogato skladište gotovih odjeća za gospodu i dječake, te razne novosti u konfekciji za dame i djevojčice.

Solidna poslužna. (Odjeća po mjeri.) Cene vrlo niske.

Odlikovan za 8 srebrne koljene u Gorici godine 1861. 1864. 1860.

Castna diploma i zlatna koljena u Viđenu godine 1900.

Zlatnu koljenu i zlatnički križ u Rimu godine 1903.

Svićećarna na paru

J. Kopač, Gorica, ul. Sv. Antona br. 7.

Preporuča preč, svećenstvu, crkvenom starčinatu, p. n. slavnom občinstvu svjećeće iz priješnjeg pčelnoga voska. Kilogram po K 5. Za priješnjost jamicim s K 2.000. Tamjan Myrrae, Styrax, fililia i stakla za vječno svjetlo po jesfinoj cijeni. Gg. trgovcima preporučam avijeće za pogrebe, za božićno drće, vodenici sveti i med najjeftinije vrsti uz veoma niske cijene. Zuti vosak kupujem u svakoj množini po najvišoj dnevnoj cijeni.

Na zahtjev šaljem cijenik franko.

OPCINSKA ŠTEDIONICA

— u BIOGRADU pri moru (DALMACIJA). —

Osnovana po regulativu c. k. Ministarstva u Beču, podjamicanjem cijelo kupne Imovine općine Biograd i pod državnom kontrolom.

Ukamaćuju uloge na štednju sa

5% čistih,

jer i porez na kamatu uloga plaća sama štedionica.

Podjeljuje hipotkarne zajmove, eskomptira mjenice i vrši ostale bankarske poslove.

Uplatne listove c. k. poštanske štedionice za ulaganje novaca šalje besplatno.

Svi u krojački salon Zovića I.

Trgovina manufakturne robe i krojački salon

MARKO ZOVIĆ - PAZIN

Skladište odjela najmodernijeg kroja i suknja, kao i samog suknja za muške i ženske

uz tvorničke cijene.

Svakomu je slobodno pogledati i promjeriti robu.

Zato može Zović za 30% jeftinije prodati kvači stroj?

Zato jer radi bez agenta!

Osam-godišnja garantija.

Konkurenca isključena.

Brza, točna i solidna poslužna.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!